

deri: „J Henseende til Spørgsmaalet om Troesbekjendelsens Forhold til de borgerlige og politiske Rettigheder har Udvalget troet at burde tiltræde den i Udkastets § 64 indeholdte Bestemmelse. Vel har man ikke overseet, at vor hele historiske Udvikling, Enheden i Folkets religiøse Bekjendelse, og den deraf paa virkede almindelige Tænkemaade maastee, idetmindste for Diebliffet, vilde gjøre det ret naturligt, om visse Embedsstillinger, som ere af særegen Betydning for Folket, forbeholdtes Beskjenberne af den Kirke, der i selve Grundloven betegnes som Folkets Kirke. Man har derved nærmest tænkt paa Ministerposter, Dommer- og Øvrighedsembeder, og Nogle have meent, at Undtagelser i alt Fald kunde antydes ved at betegne de omhandlede Rettigheder som saadanne, der maatte være forenelige med den Vedkommendes Troesbekjendelse. Men ligesom det ikke behøver at siges, at de Embedsstillinger, der staae i væsentlig Forbindelse med Folkekirken, alene kunne beklædes af hennes Beskjenbere, saaledes har Udvalget i det Hele anseet det utilraadeligt i Grundloven at optage Bestemmelser om andre Undtagelser, idet man formener, at Udviklingen ogsaa i denne Henseende bedst gives fri, hvorved den offentlige Mening og Forholdenes Magt til enhver Tid vilde udøve den Indflydelse, som kan være ønskelig, og hvorved Folkets Enhed i religiøs Tro, hvis den bevares, ogsaa tør antages at vilde faae den Betydning, som kan tilkomme den“. De ærede Medlemmer vilde deraf see, at der paa den grundlovgivende Rigsforsamling var Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde undtage navnlig ogsaa de Embeder, som Interpellationen angaaer, men at man fandt det rigtigt at lade dette Spørgsmaal staae hen, idet man overlod til Meningerne og Forholdenes Magt at føre til det rette Resultat. Naar altsaa Interpellationen gaaer ud paa, om jeg nærer nogen Tvivl om, at Medlemmerne af det mosaiske Troesfund kunne beklæde Dommersæder her i Landet, saa vil jeg sige, at jeg ikke nærer nogen Tvivl derom, dog saaledes, at jeg læser Interpellationen som, om der staaer: beklæder Dommersæder. Jeg nærer ingen Tvivl om, at Medlemmer af det mosaiske Troesfund kunne beklæde Dommersæder

her i Landet, men jeg nærer Tvivl om, hvorvidt ethvert Dommersæde kan indtages af en Mosait. Den ærede Interpellant gjorde opmærksom paa, at ved den eneste Ret, hvortil Dommere endnu vælges, havde Folket af 20 Dommere valgt 4 af den mosaiske Troesbekjendelse. Dette er ganske vist et Argument, som kan bruges, og som har sin Betydning. Det er jo altsaa klart, at det ikke strider imod den almindelige Mening, at der er Søder i en collegialt sammensat Ret, men jeg anseer det ikke for at være i samme Grad tvivlsomt, om det ikke kunde være imod Opinionen, at en Søde beklædte en Ret, hvor der kun var en eneste Dommer, og navnlig vilde jeg ansee det for i høj Grad tvivlsomt, om det endog kunde forsvares, om det var rigtigt at sætte en Søde til Ene-dommer ved en Ret, eller rettere sagt i et Embede, hvor vedkommende Dommer kunde komme til at fungere i Spørgsmaal, som ligefrem vedrøre Folkekirkens Ritus og Embedsmændenes Forhold i deres geistlige Embede. De ærede Medlemmer maae vel erindre, at Underinstansen for geistlige Sager er Provsteretten, og denne er sammensat af Districtsprovsten og vedkommende Underdommer. Jeg troer ikke, der kan være nogen Tvivl om, at det vilde være umuligt for en jødisk Dommer at fungere i en saadan Sag. Jeg troer ogsaa, at der kan gjøres gjældende, at den jødiske Dommer vil kunne undskylde sig for at fungere paa den jødiske Sabbath, Løvedagen, og den Vægning, han i saa Henseende vilde kunne fremsætte, vilde dog ganske vist ikke tiltale Befolkningen, saa at man i dette Tilfælde let kunde komme i Strid med Opinionen. Hvorvidt det, at Eden modtages af en jødisk Dommer, kunde siges at være imod Stemmningen, imod en Opinion, man maatte tage Hensyn til, skal jeg henstille. — Jeg har, troer jeg, ved denne Udtalelse svaret paa det Spørgsmaal, som det ærede Medlem har fremsat. Jeg nærer ikke Tvivl om, at mosaiske Troesbekjendere kunne beklæde Dommersæder i Landet; men jeg anseer det ganske vist for tvivlsomt, hvorvidt det vil være rigtigt, at visse Domstole blive besatte med en mosaisk Troesbekjender.